

Lublin, dnia 9 lipca 2025 r.

Prof. dr hab. Andrzej Jakubecki
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
W Lublinie

UNIwersYTET GDANSKI

RPW/35735/2025 N
Data: 2025-07-14

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Monika Maśnickiej pt. „Sprzedaż majątku przedsiębiorcy w przygotowanej likwidacji (*pre-pack*) jako szczególny rodzaj sprzedaży w postępowaniu upadłościowym”

I. Wybór tematu.

Temat recenzowanej rozprawy doktorskiej wybrano trafnie. Problematyka prawa upadłościowego oraz prawa restrukturyzacyjnego cieszy się dużym zainteresowaniem w doktrynie prawa oraz praktyce. Pomimo stałego poszerzania się dorobku nauki wiele z istotnych zagadnień teoretycznych oraz praktycznych pozostaje nieopracowanych albo opracowanych tylko częściowo. Do takich zagadnień należy niewątpliwie tzw. przygotowana likwidacja (*pre-pack*) w postępowaniu upadłościowym. Jest to instytucja relatywnie nowa w polskim systemie prawnym, która pojawiła się w wyniku noweli do Prawa upadłościowego z 2015 r. *Pre-pack* jest to szczególny sposób likwidacji masy upadłości, którego wprowadzenie podyktowane było dążeniem do przyspieszenia postępowania upadłościowego, a także do zwiększenia poziomu zaspokojenia wierzycieli w tymże postępowaniu.

Literatura odnosząca się do przygotowanej likwidacji jest relatywnie skromna. Istnieją wprawdzie opracowania książkowe dotyczące tego zagadnienia, ale mają albo charakter wyłącznie praktyczny (D. Kwiatkowski, R. Kosmala, Przygotowana likwidacja. Praktyczny poradnik, Warszawa 2021) albo ujmują zagadnienie z innej perspektywy niż czyni to Autorka w recenzowanej rozprawie (A. Cybulska-Bienioszek, Przygotowana likwidacja (*pre-pack*) w postępowaniu upadłościowym Warszawa 2025). Na literaturę przedmiotu składają się ponadto opracowania artykułowe. Dobrze się więc stało, że Monika Maśnicka podjęła się

monograficznego opracowania tegoż zagadnienia tym bardziej, że czyni to w odpowiednio pogłębiony sposób.

II. Cel badawczy.

We wstępie do rozprawy Autorka zaznacza, że celem badawczym jej pracy jest ustalenie charakteru prawnego przygotowanej likwidacji na gruncie polskiego prawa upadłościowego, w szczególności w kontekście genezy wspomnianej instytucji oraz jej założeń w innych porządkach prawnych. Autorka stwierdza, że choć instytucję przygotowanej sprzedaży określa się powszechnie mianem *pre-packu*, to ze względu na różnice polskiej regulacji w porównaniu z jej zagranicznymi odpowiednikami powstaje pytanie, czy zasadne jest używanie tej nazwy. Wreszcie, za cel swej rozprawy Autorka uznaje także ustalenie, w jaki sposób przygotowana likwidacja jest stosowana w praktyce oraz określenie, jakie regulacje utrudniają jej stosowanie.

Autorka formułuje we wstępie dwie główne hipotezy badawcze (1] wprowadzenie instytucji *pre-packu* było pożądanym rozwiązaniem, ponieważ wpływa korzystnie na efektywność postępowania upadłościowego; 2] instytucja ta skupia się na realizacji celu postępowania upadłościowego, którym jest zaspokojenie wierzycieli w jak najwyższym stopniu). Rozwinięcie tych zagadnień następuje w 11 szczegółowych hipotezach badawczych, określonych przez Autorkę.

III. Zakres i układ recenzowanej rozprawy.

Autorka dzieli rozprawę na pięć rozdziałów. W rozdziale pierwszym zamieszcza uwagi wprowadzające dotyczące ewolucji unormowań sprzedaży przedsiębiorstwa w prawie upadłościowym oraz cele i zasady postępowania upadłościowego, w tym cele przygotowanej likwidacji. W rozdziale drugim Autorka omawia przedmiot przygotowanej likwidacji. Rozdział trzeci obejmuje kwestie związane z zatwierdzeniem warunków sprzedaży, z przesłankami zatwierdzenia tychże warunków przez sąd oraz z postępowaniem w przedmiocie zatwierdzenia warunków sprzedaży. Rozdział czwarty poświęcono tematyce umowy sprzedaży zawieranej w ramach przygotowanej likwidacji, a rozdział piąty zawiera podsumowanie badań empirycznych (badań akt sądowych oraz wywiadów z interesariuszami). Pracę zamykają wnioski i postulaty

przedstawione w Zakończeniu. Struktura pracy jest prawidłowa i właściwie odzwierciedla zagadnienia objęte tematem.

III. Metody badawcze.

W rozprawie posłużono się kilkoma **metodami badawczymi**, a mianowicie metodą dogmatyczną (językowo-logiczną), metodą empiryczną, metodą prawnoporównawczą (pomocniczo) oraz historyczną (historyczno-porównawczą). Metody te dobrano prawidłowo.

IV. Treść rozprawy.

Celem pełnego przedstawienia zawartości recenzowanej rozprawy poniżej przedstawię treść oraz **najważniejsze poglądy** Autorki wynikające z poszczególnych rozdziałów.

Rozdział pierwszy pracy, zatytułowany „Zagadnienia wprowadzające”, rozpoczynają uwagi dotyczące ewolucji unormowań poświęconych sprzedaży przedsiębiorstwa w Prawie upadłościowym. Autorka zauważa, że w Prawie upadłościowym z 1934 r. nie normowano trybu sprzedaży przedsiębiorstwa, w wyniku czego nie było wiadomo, czy w grę wchodzi licytacja publiczna czy też sprzedaż z wolnej ręki. W literaturze i orzecznictwie przyjmowano jednak, że właściwa jest sprzedaż z wolnej ręki.

Przedmiotem sprzedaży w postępowaniu upadłościowym było przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 40 kKodeksu zobowiązań. Nabywca – inaczej niż przy sprzedaży przedsiębiorstwa według zasad ogólnych - nie odpowiadał jednak za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Wyłączenie odpowiedzialności za długi rozciągano także na zobowiązania zaciągnięte przez syndyka. Autorka zauważa również, że na tle Prawa upadłościowego z 1934 r. wierzyciel (zarówno osobisty, jak i wyłącznie rzeczowy), zabezpieczony na składnikach masy upadłości, nie tracił w postępowaniu upadłościowym prawa do zaspokojenia się z rzeczy obciążonej.

W dalszej części rozdziału 1 M. Maśnicka omawia zmiany wprowadzone nowelizacją Prawa upadłościowego z 1997 r., w wyniku której uległy modyfikacji zasady zaspokojenia wierzycieli zabezpieczonych na składnikach masy upadłości. Były to zmiany istotne, które w istocie likwidowały tzw. prawo odrębności zabezpieczonych wierzycieli przyznając im

wzajemian pierwszeństwo określone w podziale funduszy masy upadłości. W ten sposób w postępowaniu upadłościowym podważono istotę hipoteki.

Autorka zauważa, iż kolejny etap ewolucji instytucji sprzedaży przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym jest wyznaczony przez wejście w życie w 2003 r. ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (od 2016 r. – Prawo upadłościowe). W ustawie tej – jak pisze Autorka – uściślono skutki zbycia składników masy upadłości, a sprzedaż przedsiębiorstwa została uznana za priorytetowy sposób likwidacji masy upadłości. W ustawie tej wyraźnie uregulowano też tryb sprzedaży przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym oraz inne szczegółowe zagadnienia. Następnie Autorka prezentuje zmiany dokonane w Prawie upadłościowym i naprawczym w 2015 r., kiedy to w ustawie tej pojawiła się właśnie regulacja dotycząca przygotowanej likwidacji. Zdaniem Autorki była to zmiana nowatorska. Jej celem jest przyspieszenie czasu trwania postępowania upadłościowego oraz pełniejsze zaspokojenie wierzycieli. Zmiany unormowań w zakresie przygotowanej likwidacji pojawiły się w roku 2019 oraz w 2021. Modyfikacje unormowań odnoszących się do sprzedaży przedsiębiorstwa wskazują zdaniem M. Maśnickiej, że ustawodawca zwiększa nacisk na ten właśnie sposób likwidacji masy upadłości. Jest to niewątpliwie spostrzeżenie trafne.

Kolejny fragment rozdziału 1 poświęcony jest analizie ogólnej problematyce celu i funkcji postępowania upadłościowego. Jeśli chodzi o rozumienie tych pojęć, to Autorka przyjmuje ustalenia dokonane w teorii prawa (w szczególności przez T. Staweckiego i P. Winczorka) i stwierdza, że w sytuacji, gdy zaplanowany i oczekiwany przez ustawodawcę skutek ziszcza się, to cel i funkcja postępowania pokrywają się. W rezultacie w dalszych wywodach cele i funkcje postępowania Autorka używa zamiennie (np. s. 48, 52 i inne). Na tle Prawa upadłościowego z 1934 r. – jak zauważa Autorka – główny cel instytucji upadłości pojmowany był jako zaspokojenie wszystkich wierzycieli (cel windykacyjny). Wyróżniano wszakże również inne, dodatkowe cele. Po rządem Prawa upadłościowego i naprawczego z 2003 r. cel windykacyjny został wskazany wprost w treści art. 2. W doktrynie uzupełniono go jednak o dodatkowe cele (funkcje), a mianowicie o funkcję profilaktyczną oraz funkcję wychowawczą. Niekiedy zaś w piśmiennictwie wyróżniano aż pięć funkcji prawa upadłościowego, a mianowicie funkcję naprawczą, windykacyjną, zapobiegawczą, oddłużeniową i wychowawczą. Rzeczywiście, przyznać trzeba Autorce, że zróżnicowanie w podejściu do rozważanej kwestii w nauce jest znaczne. Nie ma jednolitości co do rozgraniczenia pojęć celu i funkcji postępowania upadłościowego. W moim przekonaniu jednak co do zasady cele i funkcje prawa upadłościowego odróżnić należy od celów i funkcji postępowania

upadłościowego. Jeżeli zaś chodzi o cele i funkcje postępowania upadłościowego, to jestem zdania, że właściwe jest klasyczne podejście prezentowane w doktrynie prawa procesowego cywilnego, zgodnie z którym cele postępowania wiąże się z konkretyzacją norm prawnych ogólnych, natomiast funkcje postępowania z ochroną praw podmiotowych. Postępowanie upadłościowe jest przecież jednym z rodzajów postępowania cywilnego, należy go więc ujmować w sposób zgodny z koncepcjami formułowanymi w doktrynie prawa procesowego cywilnego. Jak jednak zaznaczyłem różnice w doktrynie w tym zakresie są duże. Za główny cel postępowania upadłościowego Autorka uznaje maksymalne zaspokojenie wierzycieli upadłego. Osobiście uważam natomiast, że zaspokojenie wierzycieli tożsame z udzieleniem im ochrony prawnej jest funkcją postępowania upadłościowego, a nie jego celem.

Po zarysowaniu problematyki celów i funkcji postępowania upadłościowego M. Maśnicka analizuje cel przygotowanej likwidacji. Cel ten ujmuje w kontekście celów i zasad postępowania upadłościowego. Rozważania prowadzą ją do konkluzji, że główny cel przygotowanej likwidacji jest zgodny z głównym celem postępowania upadłościowego, którym jest maksymalny stopień zaspokojenia wierzycieli. Autorka słusznie zauważa, że celem *pre-packu* może być również zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika, ale jest to cel podporządkowany celowi głównemu.

Dalszą część rozdziału 1 stanowią wywodu na temat instytucji *pre-packu* w wybranych państwach obcych (Zjednoczone Królestwo, Królestwo Niderlandów, Stany Zjednoczone, Niemcy). W konkluzji swych rozważań Autorka stwierdza, że pomiędzy regulacjami polskimi oraz rozwiązaniami funkcjonującym w państwach obcych zachodzą poważne różnice. Wynikają one stąd, że w Polsce zachowanie przedsiębiorstwa dłużnika ma charakter drugorzędny, a w obcych systemach prawnych kwestia zachowania przedsiębiorstwa jest dominująca. W Polsce instytucja ta ma natomiast szerszy zakres, bo służyć może także likwidacji aktywów dłużnika. Zdaniem Autorki przygotowana likwidacja według prawa polskiego spełnia niektóre założenia określone w projekcie dyrektywy w sprawie harmonizacji pewnych aspektów prawa dotyczącego niewypłacalności. Kwestia, czy dyrektywa ta ostatecznie zostanie przyjęta jest jednak otwarta, a od tego zależeć będą dalsze działania polskiego ustawodawcy.

Rozdział 2 rozprawy pt. „Przedmiot przygotowanej likwidacji”, poświęcony jest pojęciu przedsiębiorstwa. Autorka przedstawia poglądy doktryny na ten temat, a następnie określa charakter prawny przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym, a potem omawia

kwestię prawa podmiotowego do przedsiębiorstwa. W tej ostatniej, kontrowersyjnej kwestii Autorka ogranicza się do stwierdzenia, że w aktualnym stanie prawnym dominuje stanowisko, że przedsiębiorstwo jest przedmiotem prawa podmiotowego (prawa własności lub prawa *sui generis*). Jak się wydaje, takie właśnie stanowisko M. Maśnicka zajmuje w tej kwestii.

Dalsze uwagi Autorka poświęca pojęciu przedsiębiorstwa na tle kodeksu cywilnego oraz na gruncie Prawa upadłościowego. Rozważania te mają charakter ogólny i są podstawą dla charakterystyki przedsiębiorstwa jako przedmiotu przygotowanej likwidacji. Przedmiotem tym może być także zorganizowana część przedsiębiorstwa oraz inne składniki majątkowe związane z przedsiębiorstwem. Szczegółowe rozważania poświęca M. Maśnicka składnikom majątkowym objętym bezskuteczną czynnością prawną dłużnika oraz przedmiotowi zastawu rejestrowego. Co do składnika objętego bezskuteczną czynnością prawną Autorka przyjmuje, że jego sprzedaż jest możliwa tylko wtedy, gdy po ogłoszeniu upadłości syndyk odzyska przedmiot tej czynności. Objęcie procedurą *pre-packu* przedmiotu potencjalnie bezskutecznej czynności upadłego jest wykluczone.

Co się tyczy objęcia przygotowaną likwidacją przedmiotu zastawu rejestrowego, to - co do zasady - jest ono wyłączone, jeżeli umowa o ustanowienie zastawu rejestrowego przewiduje przejęcie tego przedmiotu na własność przez wierzyciela, chyba że wierzyciel wyrazi na to zgodę. Autorka wszechstronnie przedstawia związaną z tym problematykę oraz analizuje szczegółowe zagadnienia.

W konkluzji rozważań M. Maśnicka stwierdza, że przedmiotem *pre-packu* może być przedsiębiorstwo, zorganizowana część przedsiębiorstwa oraz składniki majątkowe przedsiębiorstwa. Chodzi tu o przedsiębiorstwo w znaczeniu przedmiotowym. Pojęcie to wyznacza art. 55¹ k.c. Cechą szczególną sprzedaży przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym jest to, że wyłączone zostają środki pieniężne związane z jego prowadzeniem.

Rozdział 3 rozprawy zatytułowany jest „wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży i postępowanie w przedmiocie wniosku”. Rozdział 3 jest podzielony na trzy części. Pierwsza z nich obejmuje prezentację wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży w ramach przygotowanej likwidacji. Część druga dotyczy przesłanek zatwierdzenia warunków sprzedaży przez sąd. W części trzeciej omówiono postępowanie w przedmiocie zatwierdzenia warunków sprzedaży.

Swą analizę M. Maśnicka rozpoczyna od przedstawienia podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży oraz momentu złożenia wniosku. Autorka rozważa tu szereg istotnych zagadnień praktycznych, a także teoretycznych. Jeśli chodzi o charakter prawny wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży, to Autorka przyjmuje, że wniosek ten ma charakter autonomiczny w stosunku do wniosku o ogłoszenie upadłości (w rozprawie na s. 199 znalazł się lapsus w zdaniu: „wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży ma charakter autonomiczny względem wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży [pokreślenia A.J.]”; oczywiście chodzi o wniosek o ogłoszenie upadłości). Sąd nie musi bowiem wydać takiej samej decyzji do każdego z tych wniosków. Zdaniem Autorki wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu cywilnego i jest to pogląd zasadny.

Przedstawiwszy wymogi formalne oraz treść wniosku Autorka przechodzi do kwestii projektu umowy sprzedaży, który to projekt stanowi załącznik do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży. Następnie Autorka prezentuje zagadnienie opisu i oszacowania składnika objętego wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży, w tym jego wymogi formalne i treść, sposób dokonywania wyceny przedmiotu przygotowanej likwidacji sposób kwestionowania opisu i oszacowania. Szczególne problemy łączą się z zabezpieczeniami rzeczowymi ciążącymi na przedmiocie *pre-packu*. Autorka zauważa, że instytucja ta bywała wykorzystywana w celu „pozbycia” się zabezpieczeń rzeczowych na przedmiocie sprzedaży, które wywiera skutki sprzedaży egzekucyjnej. W wyniku nowelizacji z 2019 r. pojawił się przepis nakładający na wnioskodawcę obowiązek dołączenia spisu znanych mu zabezpieczeń wierzycieli. W dalszej kolejności omówiono zagadnienia złożenia wadium oraz oświadczeń wymaganych od wnioskodawcy i nabywcy.

Zarysowane wyżej zagadnienia są przedmiotem obszernych i pogłębionych wywodów, a bogactwo poruszonych problemów uniemożliwia nawet skrótowe odniesienie się w recenzji do zagadnień omówionych w rozprawie. Dalsze uwagi M. Maśnickiej koncentrują się wokół problematyki przesłanek zatwierdzenia warunków sprzedaży przez sąd, oszacowania przedmiotu, wpływu kosztów postępowania upadłościowego oraz innych zobowiązań masy upadłości na minimalną cenę sprzedaży, a wreszcie określenia oferowanej ceny oraz jej zmiany w toku postępowania. Także te rozważania Autorki są bardzo obszerne i cechuje je znanstwo problematyki.

W trzeciej części rozdziału 3 M. Maśnicka omawia problematykę postępowania w przedmiocie zatwierdzenia warunków sprzedaży. Na wstępie Autorka zauważa, że - odmiennie niż ma to miejsce w Zjednoczonym Królestwie - według prawa polskiego postępowanie związane z *pre-packiem* jest postępowaniem sądowym. Złożenie do sądu wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży - jak zauważa M. Maśnicka - wiąże się z koniecznością „weryfikacji przez sąd przesłanek formalnych tego wniosku, w tym w szczególności wymaganych załączników”. Zaznaczyć jednak trzeba, że użycie w tym kontekście wyrażenia „przesłanki formalne” nie jest prawidłowe. Autorce chodzi najwyraźniej o „wymogi formalne wniosku”, które należy odróżniać od tzw. przesłanek formalnych (procesowych), przez które w nauce prawa procesowego rozumie się okoliczności warunkujące dopuszczalność (a według niektórych autorów także prawidłowość) postępowania. Jest to ewidentny lapsus Autorki, albowiem w dalszych uwagach pisze Ona już prawidłowo o „brakach formalnych wniosku”, które to pojęcie oznacza brak spełnienia wymogów formalnych przez wniosek.

O złożeniu wniosku obwieszcza się w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Autorka zwraca uwagę, że ze złożeniem wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży wiąże się obligatoryjne ustanowienie przez sąd nadzorcy sądowego albo zarządcy przymusowego jako sposobu zabezpieczenia majątku dłużnika. Automatyzm w tym zakresie uważa za zbędny. Na wymienionych podmiotach tych ciąży obowiązek złożenia sprawozdania. Odpis wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży doręcza się uczestnikom postępowania.

Dalsze obszernie uwagi Autorka poświęca problematyce aukcji przeprowadzane w ramach przygotowanej likwidacji, a następnie omawia problematykę zatwierdzenia warunków sprzedaży przez sąd, co przyjmuje postać postanowienia sądu. Postanowienie to zamieszczane jest w orzeczeniu o ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia warunków sprzedaży przysługuje zażalenie. W tym zakresie w pracy omówiono legitymację do wniesienia zażalenia, właściwość sądu, problematykę autoremedytury (autokontroli) oraz sposobu orzekania przez sąd II instancji. Autorka zwraca uwagę na niedoskonałości regulacji i postuluje wprowadzenie przepisu normującego wpływ zażalenia na postanowienie w przedmiocie warunków sprzedaży na kwestię likwidacji masy upadłości. *De lege lata* brak jest bowiem podstawy do wstrzymania w rozważanej sytuacji likwidacji przez sędziego-komisarza. M. Maśnicka zwraca też uwagę na niekonsekwencje dotyczące terminu wniesienia zażalenia w przypadku postanowienia o ogłoszeniu upadłości (jeden tydzień) oraz postanowienia o zatwierdzeniu warunków sprzedaży (dwa tygodnie).

Co się tyczy aukcji jako elementu postępowania w sprawie przygotowanej likwidacji, to Autorka stwierdza, że jej kształt nie pozwala na uzyskanie najwyższej ceny sprzedaży, a dla zwiększenia efektywności sprzedaży należałoby dopuścić do udziału w aukcji także osoby trzecie. W pracy zamieszczono także inne jeszcze postulaty *de lege ferenda* odnoszące się do aukcji.

Rozdział 4 rozprawy nosi tytuł „Umowa sprzedaży zawierana w ramach przygotowanej likwidacji i jej skutki”. M. Maśnicka rozpoczyna rozważania od uwag ogólnych, w których zwraca uwagę, że do umowy sprzedaży zawieranej w ramach przygotowanej likwidacji stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące sprzedaży. Jej zdaniem istnieją jednak pewne wyjątki wynikające z ustawy lub z charakteru przygotowanej likwidacji. W szczególności strony nie mają swobody ustalenia ceny, ponieważ wynika ona z prawomocnego postanowienia sądu, chyba że zastrzeżono w nim tylko cenę minimalną. Ograniczony jest także termin zapłaty ceny, gdyż zgodnie z art. 56e ust. 2 Pr.Up. cena ma być uiszczona przez zawarciem umowy. Nie ma tu zastosowania art. 536 k.p.c. pozwalający na określenie ceny poprzez wskazanie podstaw jej ustalenia. Katalog przepisów Kodeksu cywilnego niemających zastosowania jest znacznie większy (art. 543, 544 § 2, 549, 550 k.c.).

Jak podnosi Autorka, w przypadku sprzedaży w postępowaniu upadłościowym wyłączona jest odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady. W tym zakresie Autorka rozważa ogólne zagadnienie, czy nabycie składników masy upadłości ma charakter pierwotny czy pochodny. Mając na uwadze istniejące rozbieżności w tej kwestii Autorka sugeruje, żeby w razie wady przedmiotu sprzedaży poinformować o tym nabywcę. Sugeruje też, żeby w umowie sprzedaży klauzulą umowną wyłączać odpowiedzialność z tytułu rękojmi. Jeśli chodzi o formę umowy sprzedaży, to w przypadku, gdy jej przedmiotem jest przedsiębiorstwo lub zorganizowana jego część, umowa powinna być zawarte w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Interesujące są rozważania M. Maśnickiej odnoszące się do problematyki terminu zawarcia umowy oraz konsekwencji jego przekroczenia. Autorka odnotowuje rozbieżność co do materialnoprawnego bądź procesowego charakteru 30-dniowego terminu określonego w art. 56e ust. 1 Pr.Up. oraz konsekwencji jego przekroczenia. Polemizując z poglądami, że prowadzi to do nieważności umowy Autorka przyjmuje, iż umowa jest ważna i skuteczna, natomiast sędzia-komisarz powinien podjąć kroki dyscyplinujące syndyka. W pracy szczegółowo rozważono również konsekwencje, jakie wiążą się z uchylaniem się przez syndyka lub nabywcę

od zawarcia umowy oraz zakres związania stron postanowieniem o zatwierdzeniu warunków sprzedaży. Autorka stoi na stanowisku, że w razie uchylenia się syndyka od zawarcia umowy sprzedaży nabywcy nie przysługuje roszczenie o złożenia zastępczego oświadczenia woli na podstawie art. 64 k.c. Natomiast w razie uchylania się od zawarcia umowy przez nabywcę syndyk ma prawo zachować wadium albo dochodzić innych roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia.

Kolejną kwestią przedstawioną w rozdziale 4 rozprawy są skutki sprzedaży zawartej w ramach przygotowanej likwidacji. W pracy kolejno rozważono problematykę sprzedaży w ramach przygotowanej likwidacji (a) składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa, (b) przedsiębiorstwa oraz zorganizowanej części przedsiębiorstwa, (c) przejście zakładu pracy wskutek sprzedaży przedsiębiorstwa (d) wpływ sprzedaży na umowy wiążące upadłego a dotyczące przedsiębiorstwa (umowy z klientami, kooperantami, dostawcami itp.) oraz (e) wpływ sprzedaży przedsiębiorstwa na postępowania dotyczące przedsiębiorstwa lub jego składników (postępowania cywilne, administracyjne, sądowo-administracyjne czy postępowania arbitrażowe).

Skutki sprzedaży w postępowaniu upadłościowym - zgodnie z art. 56e ust. 3 Pr.Up. - są określone w art. 313, 314 i 317 Pr.Up. Rozważając charakter umowy sprzedaży zawieranej przez syndyka Autorka podejmuje zagadnienie ogólne zagadnienie prawnego statusu syndyka. Przyjmuje, że zawierając umowę sprzedaży syndyk nie działa jako organ państwa (na zasadach właściwych komornikowi), lecz jako zastępca pośredni upadłego. Nie jest to więc nabycie przedmiotu *pre-packu* od organu władzy publicznej. Autorka przyjmuje zatem, że pomimo, iż sprzedaż ma skutki sprzedaży egzekucyjnej, to jej „nośnikiem” nie jest czynność egzekucyjna, lecz umowa cywilnoprawna. W konsekwencji – jak zdaniem - nie można *a priori* wykluczyć możliwości podnoszenia zarzutów odnośnie do ważności nabycia. Według Autorki nie ma tu jednak zastosowania art. 879 k.p.c.

Autorka analizuje też szeroko inne skutki zawarcia umowy sprzedaży w trybie przygotowanej likwidacji, a w szczególności wpływ sprzedaży nieruchomości na ciążące na niej prawa itp. Bogactwo poruszonych zagadnień jest tak duże, że nie jest możliwe odnieść się tu do wszystkich poglądów wyrażonych w rozprawie. Autorka odnotowuje ewentualne rozbieżności istniejące w literaturze co do kluczowych wątków oraz próbuje je rozwiązać albo racjonalizuje wykładnię uwarunkowaniami praktycznymi. Jeśli więc nawet niektóre poglądy można uznać za dyskusyjne, to mieszczą się one w granicach swobody wypowiedzi naukowej.

Rozdział 4 zamykają uwagi odnoszące się do uchylenia lub zmiany postanowienia sądu o zatwierdzeniu warunków sprzedaży. Autorka przyjmuje, że pod pojęciem uchylenia postanowienia o zatwierdzeniu warunków sprzedaży należy rozumieć wszelkie decyzje procesowe, które prowadzą do zniesienia postanowienia sądu, w tym także postanowienie o uchyleniu postępowania upadłościowego czy o oddaleniu wniosku o ogłoszeniu upadłości. Stanowisko Autorki w tej kwestii wydaje się racjonalne, ale pewien niedosyt pozostawia argumentacja. Kwestia ta wymagałaby pogłębienia.

Rozdział 5 rozprawy poświęcony jest prezentacji wyników badań empirycznych przeprowadzonych przez Autorkę. Wynika z nich między innymi, że przygotowana likwidacja nie jest powszechnie wykorzystywana w praktyce polskiej. Wbrew założeniom ustawodawcy stosowanie tej instytucji może prowadzić do wydłużenia postępowania upadłościowego. Często jest przekraczanie 30-dniowego terminu przewidzianego do zawarcia umowy sprzedaży. Zastosowanie przygotowanej likwidacji może skrócić czas trwania likwidacji masy o ile przedmiotem sprzedaży jest przedsiębiorstw, a w masie nie pozostają potem nieatrakcyjne składniki majątkowe. Badania aktowe wykazują, że w razie przygotowanej likwidacji poziom zaspokojenia wierzycieli jest niski podobnie jak ma to miejsce w likwidacji opartej na zasadach ogólnych.

V. Podsumowanie

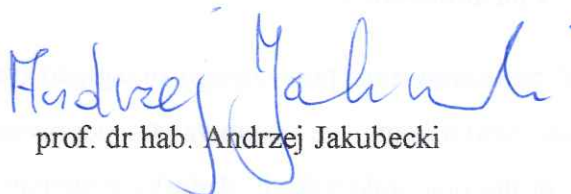
W podsumowaniu powyższego przeglądu treści recenzowanej rozprawy mgr Moniki Maśnickiej stwierdzam, że rozprawa ta odpowiada w pełni ustawowym wymaganiom określonym dla prac doktorskich. Autorka systematycznie naświetliła w niej wiele zagadnień praktycznych i teoretycznych związanych Instytucją przygotowanej likwidacji w postępowaniu upadłościowym, wykazując się bardzo dobrą znajomością omawianej materii. Rozprawa stanowi niewątpliwie samodzielne rozwiązanie zagadnienia naukowego, a jej wartość naukowa nie budzi żadnych wątpliwości. Znajomość zagadnień praktycznych i teoretycznych, których dotyczy tematyka rozprawy, umiejętne korzystanie z dorobku literatury i judykatury, szerokie wykorzystanie źródeł oraz przeprowadzenie badań empirycznych oraz cechujący się kulturą słowa sposób prezentacji poglądów dowodzi, iż mgr Monika Maśnicka jest autorką dojrzałą, która prezentuje bardzo dobry poziom merytoryczny. Do istotnych walorów rozprawy zaliczam także jej komunikatywny język oraz klarowność w prezentacji poglądów.

VI. Konkluzja.

W konkluzji stwierdzam, że recenzowana rozprawa Pani mgr Moniki Maśnickiej odpowiada w ustawowym wymaganiom określonym dla prac doktorskich. Autorka systematycznie naświetliła w niej zagadnienia teoretyczne i praktyczne związane z instytucją przygotowanej likwidacji. Rozprawa stanowi samodzielne rozwiązanie zagadnienia naukowego. Autorka wykazała się znajomością zagadnień teoretycznych i praktycznych, których dotyczy tematyka rozprawy, jak też umiejętnością korzystania z dorobku literatury i judykatury.

Podsumowując uważam, że **rozprawa doktorska mgr Moniki Maśnickiej pt. „Sprzedaż majątku przedsiębiorcy w przygotowanej likwidacji (*pre-pack*) jako szczególny rodzaj sprzedaży w postępowaniu upadłościowym”** odpowiada wymogom ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r., poz 742 z późn. zm.) i stanowi podstawę do dopuszczenia do publicznej obrony oraz nadaniu Jej stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

Mając na względzie walory recenzowanej rozprawy **wnioskuję o przyznanie jej wyróżnienia.**

prof. dr hab. Andrzej Jakubecki